

Val i
Saskatchewan
den 6 juni!

Svenska Canada-Tidningen

Fram för
LIBERAL
valseger!

THE SWEDISH CANADA NEWS

ARG. (YEAR) 37.

(Lösnummer 10 Cts.)

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN, WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 6 JUNI

(Lösnummer 10 Cts.)

No. 23.

Canada sett med en svensk journalists argus ögon.

Redaktör O. R. Landelius uttalar sig för S. C. T. om sina intryck under en turist- och föreläsningsturne genom landet.

Immigranterna borde ha litet kapital och -- språkkunskaper.

Red. O. R. Landelius.

Redaktör O. R. Landelius gungar nu på Atlantens gröna vågor, han mot Sveriges kuster sämsningom, efter att ha avslutat sin lyckade föreläsningsturne i Canada. Han stannade på återresan två dagar i Winnipeg, och S. C. T:s medarbetare hade därvid nöjet av ett samtal med honom.

Turnén hade varit i stort sett lyckad. De platser, där föreläsningar hållits, ha varit Port Arthur, Kenora, Winnipeg, Stockholm, Gilroy, Wetaskiwin, Calgary, Nelson, Vancouver, Edmonton, Meeting Creek och Keliber. Om också ej alla platser uppvissade lika fulla hus, så voro föreläsningarna i vissa platser, såsom Calgary och Vancouver synnerligen välbesökta. I Wetaskiwin var det alldeles proppfullt, omtalar redaktör Landelius, och han trodde sig veta, att flera fått vända om av brist på utrymme.

På vår medarbetares fråga, vad som i hans egenkap av turist under resan gjort det starkaste intrycket på honom, svarade L., att det var en hel del ting på sträckan mellan Calgary och Vancouver.

Jag besökte Banff, en turistort, som jag fann mycket vackert, men större natur-sensationer väntade mig. Vidare till Revelstoke och därifrån till Nelson över de underbara Narrow Lakes. Från Nelson till Vancouver tog jag vägen med Cattle Wallley-järnvägen.

Den skall vara världens ättonde underverk, det är den val inte men en av de mäktigaste och -- djärvaste järnvägsanläggningar i världen. Den har så underbart vackra naturscenerier, att jag skulle gärna färdas genom halva världen bara för att göra den resan. Den mest upplevelserika delen var Coquihalla-passet, en turistattraktion av enastående slag.

Jag besökte också på vägen "Den döda staden". Dess namn är eller var Phoenix, en gång en blomstrand gruvstad på 3,000 invånare, vars sista borgmästare var en svensk. Nu har den bara 5 invånare. Platsen visade en fördömlig styggelse, med instörtade hus, telefonstolar nedrasade över gatorna, man snubblade över telefontrådar och råttor. Och ändå har varken brand eller krig härjat där. Det stora Granbybolaget började där bryta koppar, men felaktigt så att man rätt som det var såg sig ur stånd att kunna utvinna mera. På en enda gång flydde befolkningen bort, järnväg, som fanns dit, revs upp, och nu står staden där öde och tom.

Ja, så gick färdens vidare till Vancouver, en stad, som jag blev såredens förtjust i, och därifrån österöver igen till Winnipeg.

— Hur fann du svenskarna på de platser, du besökte?

— Utmärkta människor, älsk- värda och tillmötesgående på alla sätt och vis. Jag blev för det första glatt överraskad över det charman- ta sätt, på vilket jag blivit mottagen. De ha varit enastående hyggliga. De ha inte skvitt några besvär, fast det var i en bråd tid- värbetet var ju i full gång — de ha hämtat mig i bil-långa vägar och i fråga om arrangeman- gen till föredragen intåg dragit sig för några besvär. Den tid de ned- lagt visar att det finns intresse för gamla Sverige borta i västern. Jag är glad att finna, att flerta- let står sig gätt och skaffat sig ett ofta t.o.m. rikligt leverbröd, ehuru de ofta börjat sitt arbete här i landet med tomma händer.

En av de angenämaaste perso- ner, jag träffat under min turné, är svenske konsulin Emil Skarin i Edmonton. Denne gör förfärligt mycket för svenskarna, och jag tror, att det är få konsulter, som lägga ned så mycket arbete som han. Han är också synnerligen uppskattad av svenskarna. Även hans fru hjälper honom mycket härutinnan. Hon är president i "Daughters of Sweden", värmlän- ska till ursprunget och har stude- rat vid Alberta universitet.

En sak, som jag emellertid vill framhålla, medan vi tala om svenskar i Canada, är den stora fara, som enligt min mening, vår lutherska kyrka befinner sig i, då dess representanter söka att få in det engelska språket i kyrkan. Dock finnes det en del ställen, där man med intresse söker bibehålla språket, men det är inte tal om annat, än att den svenska lutherska kyrkan förr eller senare dukar under för försöken att "anglicisera" kyrkan, såvitt man inte i Sverige verksamt understöder arbetet för underhållande av språket. I Sve- rige borde man visa större intres- se för Canada härvidlag, samma som man visar Förenta Staterna, där ju snart inte mycket finns att rädda, men det finns det här i Canada.

Något mer att klaga på? — Ah, inte precis klaga. Mina intryck äro i stort sett angenäma, men man saknar här det älsk värda bemötande, man finner hemma. Jag åsytar nu inte från svenskar- nas sida, som jag ju förut rosat. Men vad jag vill åt, är järnvägs- tjänstemännen. Man skulle önska, att dessa tjänstemän voro lika till- mötesgående, som järnvägarna äro bekväma att resa med.

Och vad har du fått för hel- setsupfattning av Canada?

Trots den korta tiden, har jag fått ett ganska starkt intryck av Canadas stora framtidsmöjligheter. Man ser, att det arbetas inten- sivt på alla områden, Canada är ett land med stora möjligheter, men man skall därför inte tro, att det är ett land, där man skär guld med tålnivar och tar sig fram utan arbete. Den vackra framsida som de många svenskarnas fram- gångar tyckas peka på, får inte tydas så, som om inte medaljen hade sin baksida, ty man finner nog, om vintraräa åtninstone, i de större städerna en icke obetyd- lig arbetslöshet även bland skan- dinaverna, vilket framför allt gäl- ler nykomlingar utan spåkerfaren- het och med minimal kassa. Emi- granterna borde ha litet smält ka- pital, så att de klara sig en tid, och helst litet språkkunskaper. Och så få de bereda sig att arbeta

Valen i England - nederlag för de konservativa.

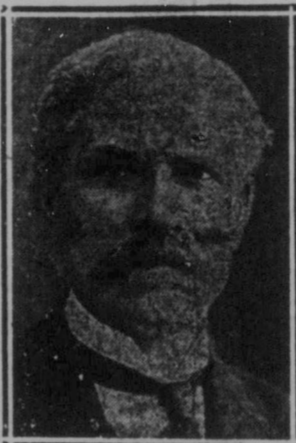
Arbetarpartiet står starkast med 287 representanter. De konservativa uppnådde 254 och de liberala 57.

McDonald kommer att bilda ren arbetarregering.

De engelska valet resulterade, som man hade väntat sig, i ett kraftigt nederlag för de konservativa. De förlorade sin överväldigande majoritet från förra valet och akte ned på andra platsen.

A andra sidan uppnådde heller inte arbetarpartiet avgjord majoritet, så även för detta parti blev valet en besvikelse, om de hade väntat sig en avgjord strömkanting. Och detta hade de nog gjort. Men likväl fick McDonald en god upprättelse för det försämliga nederlag, som han led genom de förra valet.

Den, som hade väntat sig mest av valet, men som fick minst, var Lloyd George. De liberala hade länge ju legat i dödvatten och det var, som ofta framhålls, många, som nu spådde, att partiet skulle gå framåt med stormsteg. Så skedde icke. Men partiet arbetade sig dock fram till att bli "tungan på vågskå- len" tack vare den duell, som utkämpades mellan de tre större partierna. De liberala fingo 57 representanter, arbetarpartiet

Ramsay MacDonald.

287, de konservativa 254, inde- pendenterna 4, nationalisterna 3 och förbudsfolket 1.

Resultatet blir ögonsenligt det, att McDonald bildar en ren arbetarregering, som kommer att bli sittande så länge, som de liberala och konservativa be- kämpa varandra. Det vill alltså i grunden säga detsamma, som att den kommer att bli sittande på Lloyd Georges nåd. Och han kommer knappast att bli en nådig berre för arbetarpartiet.

Valstriden var mycket hård, man märker det bäst, när man erfår, att utrikesministern Sir Austin Chamberlain med knapp nöd undgick att bli utslagen. Hans majoritet utgöf 43 röster.

Premiärminister Stanley Baldwin som har blivit invald av arbetarpartiet, likaså är Mc- Donalds son vald. Han är också arbetarrepresentant.

För David Lloyd George må- ste, som nämnts, valet beteck- nas som en stor besvikelse, och det är ganska sannolikt, att han någonsin mera kommer att inta- ga en ledande ställning i Eng- lands politik. Det är väl heller knappast troligt, att han kom- mer att kvarstå stort länge ef- ter detta som de liberalas ledare.

Även en annan ledare kommer med säkerhet att bytas ut, näm- ligen de konservativas, Stanley Baldwin är en solid karl, men någon statsman av dimensioner är han dock icke. Vem som kom- mer att intaga hans plats är det naturligtvis på sakens nu- varande ståndpunkt icke möj-

ligt att yttra sig om. Några stora förändringar i Englands politik kommer det ic- ke att bli genom det nya minist- eriet McDonalds tillträdande. Även om han hade haft ren ma- joritet, skulle det icke ha med- fört stora omvälvningar, långt mindre nu. Förbindelserna med Ryssland komma att återuppta- gas, men härutinnan stödes han nog av en rad konservativa in- om brittiskt förvärvsliv, så det kan icke sägas vara utslutande hans förtjänst, om det på det hela taget kan räknas som en förtjänstfull handling under nu- varande förhållanden.

Vaktombyte omedelbart.

Baldwin inlämnade på tisdagen regeringens avskedsansö- kan, och McDonald har sin re- gering färdig, meddelas det. Ar- betarregeringen kommer att in- ställas inom kort.

Den nya regeringen får ge- nast sitt tillträde två svåra nötter att knäcka, nämligen av- rustnings- och arbetslöshetsfrå- gorna.

Stanley Baldwin går

David Lloyd George.

FRAKTNEDSÄTTNINGEN A VETEMJÖL HAR TRATT I KRAFT.

Innebär en reduktion av 34 cents pr 100 pund.

Den väntade reduktionen i transporttariffen för vetemjöl för export har av Canadian Pacific och Canadian National Railway annonserats träda i kraft med 3,33

hårt, taga vad som bjuds och läg- ga bort ovanan att bara tänka på att få så mycket betald som möj- ligt. De få vara beredda på en lä- rotid, att sätta sig in i de nya för- hållandena o.s.v.

Canada har varit ett högst in- teressant land att resa i, säger Re- daktör Landelius till sist, såpass intressant, att jag hoppas få till- fälle att ganska snart återkomma på ett längre besök. —It.

FARMARE FINNER SKELETT AV EFTERSÖKT BROTTSLING.

En förmare, Thomas Lockhardt, i Manola-distriktet nära Westlock, Alta, fann härom dagen ett ske- lett, som låg med hal synligt vid högra tinningen, som han förmo- dade förorsakats av en kula. Ske- llet har konstatrats vara efter en man, Thomas Mund, som varit eftersökt för ett för nio år sedan begånget dubbelmord i Manola. Han hade vid tillfället på ett bru-

Kung George åter sjuk.

Kung George har åter i förra veo- kan plöteligt insjuknat i Windsor Cast- le och fått intaga sängen. Ett recidiv av hans föregående lungsjukdoms- inflammation med åtföljande feber är or- saken. En tappning har företagits och kungens tillstånd efter denna har varit jämförelsevis god. Sin födelse- dag fick kung George föra sänglikgan- de med endast ett litet antal besök- kande.

Saskatchewanregeringen neutral i religiöst spörsmål.

Norska Lutherska kyrkans ledare tar avstånd från beskyllningarna mot regeringen för att gouter katolsk propaganda.

Biskop J. J. Acre vederlägger de konservativa angreppen.

En av de konservativa ledarnas stora nummer under valkampan- jen i Saskatchewan har som ofta omtalats, varit beskyllningen mot regeringen att den dels driver dels tolererar katolsk propaganda i skolorna och annorstädes. där den självfallet borde förhålla sig neut- ral. I synnerhet gå dessa beskyll- ningar ut över premiärminister Gardiner, vilken, som bekant är "Elders" i United Church of Cana- da och dessutom innehar undervis- ningsdepartementet.

Ingen som, om också blott ytligt, känner till förhållandena i allmän- het och den intelligentia politiker, som i dag står i spetsen för Sas- katchewanens regering i synnerhet, har i sina vildeste drömmar tänkt sig, att det kan ligga den minsta grund för detta. Och det gör det icke heller. Vi publicerade nyligen en intervju med rektorn vid Out- look College, professor Bergsagel, vilken mycket bestämt avvisade varje antydning till något dylikt.

Härom dagen hade vi ett sam- tal med ledaren för den norska lutherska kyrkan i Canada, pastor J. J. Acre, vilken icke mindre be- stämt avlivar dessa lindrigt sagt ofina valloggerna.

Vår första fråga gällde, om han såsom ledare för den norska lutherska kyrkan hade märkt något av att premiärministern lätit nå- gon rent personlig ståndpunkt ha inflytande på hans handlingsätt som regeringschef.

— Nej, aldrig. Vår kyrkas sam- arbete med regeringen har alltid varit präglad av den största för- stäelse från bägge håll. Vi ha be- motts med all möjlig sympati, det har aldrig lagts några hinder i vägen för oss från deras sida, och alla önsknipgar från vår sida ha blivit behandlade med den stör- sta fördomsfrihet, och de ha i re- geln blivit tillmötesgångna.

Biskop J. J. Acre.

Och då premiärministern ju är framstående medlem av United Church, förstår jag inte hur nå- gon kan säga något dylikt.

— Det är ju premiärministern själv, som innehar ställningen som undervisningsminister?

— Ja, det är så.

— Har ni någonsin märkt, at ministern personligen på något sätt gynnat katolicismen här?

— Nej, absolut icke. Jag reser ju mycket, talar med många män- niskor, men aldrig har jag hört, att det föreligger några positiva ting, som kan berättiga till en dylikt beskyllning.

Premiärminister Grdiner upp- träder alltid korrekt och med sam- ma förståelse inför alla de många olika raser och religioner, som finnas inom Saskatchewan's grän- ser, säger hr. Acre slutligen.

SKARP KRITIK MOT FAVO- RISERING AV BRITTER. MANGA FARMARE FRÅN U. S. A. TILL CANADA.

Under den nyligen hålma emi- grationsdebatten i parlamentet i Ottawa, blev den plan, efter vilken de brittiska immigranterna få finansiellt stöd, skarpt kri- tiserad av liberala medlemmar. Bl. a. uttalade sig F. S. Cahill från Quebec mot anslaget för "Empire Settlement", med an- dra ord emot att brittiska in- vandrare få hjälp i form av respen- gar, när de önska resa till Canada. Han förelade ett am- endement, enligt vilket summan av \$1,000,000, som är beviljad för assisterad emigration, redu- ceras till \$1, i det han framhöll, att Canada är ett så eftersökt land, att det inte är nödvändigt att ge emigranterna finansiell uppmuntran för att komma hit.

Flera andra liberala talare ut- talade sig mot assisterad in- vandrighet, däribland Oscar Be- langar och C. G. Power, båda från Östra Canada. Det förkla- rades, att vad Canada behöver är män, som kunna klara sig själva, sunda, kraftiga, unga män, som på egen risk resa hit för att skapa sig ett nytt hem.

Efter en längre diskussion nedröstades amendementet, och den beviljade summan av en miljon för att bistå brittiska in- vandrare med respengar blev stående.

En anmärkningsvärd ökning i im- migrationen av amerikanska far- mare till Canada har kommit till- synes på sista tiden, enligt vad C. A. Van Scoy, "superintendent of colonisation" för Canadian Pacific Railway, berättar vid sin åter- komst till Winnipeg efter en sex månaders resa i de mellanvästra Staterna, där han har besökt de olika kolonisationskontoren.

Denna ökning, säger Mr. Van Scoy, har sin grund i otillfreds- ställande farmförhållanden i Förenta Staterna, antingen de nu berott på president Hoovers farmhjälpbill eller en Farmeras ställning till den möjliga framgången av billen är skeptisk.

Mr. Van Scoy tillbrakte också någon tid i California, varefter han säger, att det finns många cana- densare, som äro angelägna om att återvända till Canada. "De fin- na," säger han, "att man knappast kan leva på enbart det mycket be- römda californiska klimatet, som visserligen i sig själv är alldeles utmärkt, och de önska alla åter- vända till Canada för att söka ar- bete, vilket synes vara synnerligen svårt att finna i California.

Tyfon på Philippinerna kräver 112 människoliv. Antalet dödade, där en tyfon svepte över södra delen av ön Leyte, har hittills uppgåtts till 112. Hundratals människor ha blivit hemlösa och stora skadegörelser ha gjorts. Tre ångare ha gått till botten.